

Управління конкурентоспроможністю логістичної фірми в умовах пандемії COVID-19

Ілона Кутова

*здобувачка групи МЕН/УЛД-21мз,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: kutovaih@krok.edu.ua*

Віктор Алькема

*Науковий керівник:
д.е.н., професор, завідувач кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: Alkema@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5997-7076*

Актуальність дослідження. У сучасних умовах ринкової економіки проблема підвищення рівня якості обслуговування у всіх сферах господарської діяльності є надзвичайно актуальною. У сфері логістичної діяльності комплекс характеристик якості обслуговування та витрати на нього є основними конкурентними пріоритетами логістичних фірм та компаній.

Об'єктом дослідження є процес логістичної діяльності компанії в умовах пандемії Коронавірусу.

Предметом дослідження є процеси управління ресурсами логістичної компанії в умовах пандемії Коронавірусу.

Метою дослідження є аналіз процесів управління ресурсами логістичної компанії в умовах пандемії Коронавірусу.

Для досягнення мети дослідження в роботі поставлено та вирішено наступні завдання:

- систематизовано підходи до реформування державної політики у сфері підвищення якості та безпеки перевезень.
- досліджено можливості повноцінної реалізації національних конкурентних переваг, що існують та формуються з урахуванням прогностичних тенденцій світового економічного розвитку. - оцінено інфраструктурний потенціал держави, який спирається на геоекономічні переваги України та є ресурсом динамічного розвитку інтеграційних процесів у всіх регіонах світу.

Інформаційна база досліджень. Конкурентоспроможність як категорію оцінки діяльності логістичних фірм та компаній і її складові досліджували такі автори, як І.В. Багорова, О.Г. Нефедотова, З.С. Каір, А.А. Лук'янченко, А.І. Омелянчук, В.В. Смиричинський, А.В. Смиричинський, О.М. Сумець, Т.Г. Дудар, Р.В. Волошин, К.М. Таньков, З.М. Андрушкевич, В.А. Павлов та інші.

Методологія дослідження. Для аналізу категорії конкурентоспроможності логістичних фірм та компаній і напрямків її забезпечення на належному рівні використовували загальнонаукові методи аналізу, системного аналізу, групування, ранжування та експертного оцінювання.

Етапи та результати дослідження. На першому етапі дослідження здійснювали аналіз наукових джерел щодо стану транспортних послуг які

є найбільш значущими в економіці України, їх питома вага у ВВП держави становить близько 12%. Однак темпи зростання галузі є помірними: згідно з даними Державної служби статистики України, за період 2000–2015 рр. обсяг транспортних послуг збільшився в чотири рази, а в 2008–2015 рр. спостерігалось незначне скорочення (на 0,04%). Необхідно зазначити, що світова фінансова криза зробила негативний вплив на розвиток української економіки в цілому, однак практично не вплинула на виробництво транспортних послуг. Так, у 2009 р. ВВП України зменшився на 34,8%, при цьому обсяги транспортних послуг збільшилися на 8%, що пов'язано зі збільшенням мобільності виробників і споживачів послуг, а також загальносвітовою тенденцією до скорочення транспортних витрат [1]. Необхідно зауважити, що нині конкурентоспроможність транспортної інфраструктури України знаходиться на незадовільному рівні, що пов'язано із комплексом політичних, економічних та соціальних проблем. Також суттєво вплинула на спосіб життя період від весни 2020 до зими 2021 року, яка пройшла в режимі перманентної самоізоляції. Більшість громадян всіх країн лишалися вдома, працювали з дому, та майже нікуди не виходили, крім купівлі продуктів та ще деякі з важливих речей. Життя перейшло в онлайн, крім роботи онлайн навчалися, приймали участь в різних конференціях, дивились концерти в прямому ефірі. У зв'язку з цим суттєво змінилися звички і в свою чергу логістика та ланцюги поставок. На перший план вийшли їжа та ліки. Торгові центри закриті, і для більшості FMCG-товарів доступний єдиний спосіб збуту – Інтернет - торгівля. Проте купівельні запити останнім часом змінилися: оскільки не можна вийти з дому, то новий одяг та взуття не потрібні. Закриті кордони, отже, не потрібні валізи. Недоступні парки через можливі штрафи, тому відкладається покупка нового велосипеда, кросівок або роликів. Ці зміни споживчих переваг позначаються і в логістиці. Такі фактори, як режими роботи відправників та одержувачів, коливання курсів валют, термін доставки під час карантинних обмежень за маршрутом транзиту, переорієнтація географії вантажопотоків, призвели до того, що попит зміщується з ракурсу «Продукт» до ракурсу «Рішення». Великий попит мають пакетні пропозиції для оптимізації собівартості. Також комбіновані схеми доставок як компромісне рішення, у якому зберігається баланс «ціна – терміни». Збільшується цінність переваг, що дає диджиталізація. Зростає затребуваність автоматизації процесів та їх інтеграції із системами Клієнтів.

Ринок вже давно належить клієнту, який впливає на формування закупівельної вартості. При цьому замовник диктує підвищені вимоги до якості сервісу та швидкості обміну даними. Тому першочерговим завданням виступає не лише організація безпосередньо доставки вантажів за схемою D-t-D, а й надання комплексного рішення з експертизою та консалтингом. Відбулися політико-економічні зміни які відобразилися у логістиці. Пандемія призвела до прискореного зростання ролі «цифри»: від безконтактних технологій до гаджетів і додатків, що забезпечують безперебійну онлайн - роботу в будь- якій точці світу. За короткий проміжок часу, фактично за місяці, у деяких

сферах пройдено шлях цифрового розвитку на кілька років уперед. Цифрові технології часом прискорять і здешевляють (якщо не за рахунок фінансового, то за рахунок часового ресурсу) процес отримання результату. Тому подальша онлайн - трансформація неминуча. Кожна зміна у суспільстві, чи то ситуації в економіці, чи політиці, знаходять відображення в логістиці. Змінюються ланцюжки поставок, ринки збуту, падає чи зростає попит на ті чи інші групи товарів. Кризу переживуть ті логістичні компанії, які гнучко зреагують на зміни ринку та отримають користь від трансформації, що відбувається. Незважаючи на призупинення виробничих фабрик, заводів, привертають увагу сфери, у яких відзначається підйом. Наприклад, збільшилися постачання товарів медичного та санітарно-гігієнічного призначення, на повну силу працює харчовий сектор.

Масовий перехід споживачів в онлайн змушує компанії переосмислити ланцюжки поставок для конкурентного сервісу. Тому логістичним операторам також доводиться підлаштовуватися і досліджувати потенціал ситуації, що склалася для пошуку нових схем доставки, для оптимізації витрат і мінімізації часу перевезення. Особливе географічне положення України визначає її високий транзитний потенціал як держави, що об'єктивно має відігравати роль геополітичного мосту у транспортних зв'язках, що формуються на провідних напрямках міжнародної торгівлі Європа – Азія, Північна Європа – Близький Схід, країни Африканського континенту [4]. Для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів логістичної діяльності необхідно: модернізувати транспортну інфраструктуру; підвищити якість організації доставки вантажів та перевезення пасажирів.

Україна має густу мережу транспортних шляхів, За коефіцієнтом транзитності Україна посідає перше місце в Європі [5, с. 9]. У сфері транспорту зайнято нині 20% населення та 30% основних фондів. Кожну добу кордон перетинає в середньому понад 150 тисяч громадян та 40 тисяч одиниць транспорту [2], що свідчить про значний потенціал розвитку транспортної інфраструктури, однак, як уже зазначалося вище, головною проблемою розвитку транспортної галузі є недосконалі державна політика. Слід усунути причини, що стримують підвищення рівня конкурентоспроможності транспортної інфраструктури.

Практична значущість результатів дослідження. Отже, можна зробити висновок, що конкурентоспроможність вітчизняних суб'єктів логістичної діяльності суттєво залежить від рівня розвитку транспортної інфраструктури України яка знаходиться на незадовільному рівні, що пов'язано з комплексом політичних, економічних та соціальних проблем. Другий чинник це комплексна автоматизація, цифровізація та віртуалізація логістичних процесів та процесів управління ними. Важливим напрямком підвищення конкурентоспроможності суб'єктів логістики в умовах пандемії Коронавірусу є вдосконалення державних механізмів регулювання окремих аспектів інфраструктурного розвитку, що стане першим кроком на шляху залучення іноземних інвестицій, впровадження інноваційних технологій та підвищення якості послуг, що надаються.

Ключові слова: логістика; логістична фірма; логістичний потенціал; транспортний потенціал.

Список використаних джерел

1. Дорофєєва Х.М. Аналіз показників роботи транспортної системи України. Вісник соціально-економічних досліджень. 2015. Вип. 1. С. 64–69.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 19.04.2022).
3. The Global Competitiveness Report. Official web-site of World economic forum. URL: <https://www.weforum.org/reports> (дата звернення: 19.04.2022).
4. Хумаров О.А. Підвищення конкурентоспроможності України: мобілізація транзитного потенціалу. URL: http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/11_2009/23.pdf (дата звернення: 19.04.2022).
5. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. К. : Либідь, 2002. 470 с.
6. Гураль Денис, операційний директор групи компаній AsstrA. URL: <https://by.linkedin.com/in/denis-gural-8a97123b> (дата звернення: 19.04.2022).